

ਪੰਜਾਬੀ—004
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ
IX--X ਜਮਾਤ

ਨੌਵੀਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਧਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਰੰਗ ਰੰਗੀਲੇ ਮਹਿਕਾਂ ਭਰੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੋਲਣ, ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਤਰਕਪੂਰਨ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਅਮਲ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਜੋਗੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਆਦ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਹੋਰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਾਧਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਖਿੱਤੇ (ਖੇਤਰ) ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਰਮ, ਨਸਲ ਤੋਂ ਉਤਾਹ ਉੱਠ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਸੋ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਸੋਚਣ ਢੰਗ, ਘੇਰਾ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਮੰਨ ਕੇ ਜੁੜ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਹ ਅਗਲੇਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ (ਗਿਆਰਵੀਂ-ਬਾਰਹਵੀਂ) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵੇਲੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ। ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ।

ਇਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਗਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਬੋਲਣ, ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
2. ਨਿੱਤ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਿਖਣਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸਰਲ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।
3. ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਵੱਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਣਗੇ।

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਣਗੇ।

ਨੌਵੀਂ ਅਤੇ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

1. ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੌਸ਼ਲਾਂ (ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਲਿਖਣਾ) ਦਾ ਅਗੇਰੇ ਵਿਕਾਸ।
2. ਸਿਰਜਨਾਤਮਿਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
3. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ।
4. ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਕਾਰਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
5. ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਲਿੰਗ, ਪ੍ਰਾਂਤਵਾਦ, ਖੇਤਰਵਾਦ, ਕੌਮੀਅਤ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿਤਕਾਰੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
6. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ, ਸਹੀ, ਸ਼ੁੱਧ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
7. ਵਿਹਾਰਿਕ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
8. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਮੁਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਿੰਦੂ—

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਉੱਥੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਆਉਂਦਿਆਂ-ਆਉਂਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤੇ ਸਹੀ ਤਰਤੀਵ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਆਕਰਨ ਵੱਲ ਸਮੁਚਿਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ—004
ਜਮਾਤ ਨੌਵੀਂ
(ਅਪਰੈਲ—ਸਤੰਬਰ)
ਪਹਿਲੀ ਛਿਮਾਹੀ

1. ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ—ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਅਣਡਿੱਠੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (10)
2. ਵਿਆਕਰਨ— (20)
 1. ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ
 2. ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ — ਸਮਾਨਰਥਕ ਅਤੇ ਵਿਪਰੀਤਰਥਕ
 3. ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਸਹਿਤ)— ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
 4. ਲਿੰਗ
 5. ਕਾਰਕ
 6. ਮੁਹਾਵਰੇ
3. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ
 1. ਦਸ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ) (20)
 2. ਦੋ ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇਕਾਂਗੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
 3. ਦੋ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
4. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (10)
 - ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਨਿਜੀ ਪੱਤਰ)
 - ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਸ਼ੇ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤ ਦੀਪਿਕਾ—1

ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ

ਕਵੀ — (ਦਮੋਦਰ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਹਾਸ਼ਮ, ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ)

ਵਾਰਤਕ

ਵਾਰਤਕਕਾਰ—(ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ, ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਵੰਨਗੀਆਂ—1

ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਬਾਗੀ ਦੀ ਧੀ, ਪਠਾਣ ਦੀ ਧੀ

ਜੀਵਨੀ

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ

ਪੰਜਾਬੀ—004
ਜਮਾਤ ਨੌਵੀਂ
(ਅਕਤੂਬਰ—ਮਾਰਚ)
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ

1. ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ—ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਅਣਡਿੱਠੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (10)
2. ਵਿਆਕਰਨ— (20)
 1. ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ — ਬਹੁਆਰਥਕ
 2. ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਸਹਿਤ)—ਕਿਰਿਆ, ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ ਅਤੇ ਵਿਸਮਕ
 3. ਵਚਨ
 4. ਕਾਲ
 5. ਅਖਾਣ
3. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ
 1. ਦਸ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ) (20)
 2. ਦੋ ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇਕਾਂਗੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
 3. ਦੋ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
4. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (10)
 - ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ)
 - ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਸ਼ੇ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤ ਦੀਪਿਕਾ—1

ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ

ਕਵੀ ਸਾਹਿਬਾਨ— (ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ)

ਵਾਰਤਕ

ਵਾਰਤਕਕਾਰ—(ਈਸ਼ਵਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਵੰਨਗੀਆਂ—1

ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਗੁਲਬਾਨੋ, ਘੋਟਨਾ

ਇਕਾਂਗੀ

ਮੁਰਦੇ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ

ਜੀਵਨੀ

ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ, ਮਹਾਂਕਵੀ ਰਵਿੰਦਰਨਾਥ ਟੈਗੋਰ, ਵਰਧਮਾਨ ਮਹਾਂਵੀਰ

ਪੰਜਾਬੀ—004
ਜਮਾਤ ਦੱਸਵੀਂ
(ਅਪਰੈਲ—ਸਤੰਬਰ)
ਪਹਿਲੀ ਛਿਮਾਹੀ

1. ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ—ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਅਣਡਿੱਠੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰੇ ਤੇ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (10)
2. ਵਿਆਕਰਨ— (20)

ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ

1. ਅਗੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ
2. ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ
3. ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੁੱਧੀ ਅਤੇ ਵਾਕ ਸ਼ੁੱਧੀ
4. ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ
5. ਮੁਹਾਵਰੇ

3. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਦਸ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ) (20)
2. ਦੋ ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇਕਾਂਗੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
3. ਦੋ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)

4. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (10)

ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਵਪਾਰਕ)

ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤ ਦੀਪਿਕਾ—2

ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ

ਬਾਣੀਕਾਰ — (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ)

ਸੂਰੀ ਕਵੀ — (ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਬੁੱਲ੍ਹੇਸ਼ਾਹ)

ਵਾਰਤਕ

ਵਾਰਤਕਕਾਰ— (ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਵੰਨਗੀਆਂ—2 (ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਵਾਂ ਅੰਕ)

ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਕਰਾਮਾਤ, ਰੱਬ ਤੇ ਰੁੱਤਾਂ

ਇਕਾਂਗੀ

ਦੁਸ਼ਮਣ

ਜੀਵਨੀ

ਟਾਲਸਟਾਏ, ਡਾ. ਸਰਵਪੱਲੀ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ

ਪੰਜਾਬੀ—004
ਜਮਾਤ ਦੱਸਵੀਂ
(ਅਕਤੂਬਰ—ਮਾਰਚ)
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ

1. ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ—ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਅਣਡਿੱਠੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰੇ ਤੇ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (10)
2. ਵਿਆਕਰਨ— (20)
 1. ਪਦਵੰਡ
 2. ਵਾਕ-ਵਟਾਂਦਰਾ
 3. ਅਖਾਣ
 4. ਮੁਹਾਵਰੇ
 5. ਸ਼ਬਦ ਸੁੱਧੀ ਅਤੇ ਵਾਕ ਸੁੱਧੀ
3. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ (20)
 1. ਦਸ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ)
 2. ਦੋ ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇਕਾਂਗੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
 3. ਦੋ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕਹਾਣੀ, ਵਾਰਤਕ, ਕਵਿਤਾ) (5+5=10)
4. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (10)
 - ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਦਫ਼ਤਰੀ)
 - ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤ ਦੀਪਿਕਾ—2

ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ

ਕਵੀ ਸਾਹਿਬਾਨ — (ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼, ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ, ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ, ਜਗਤਾਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ)

ਵਾਰਤਕ

ਵਾਰਤਕਕਾਰ — (ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ, ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਵੰਨਗੀਆਂ—2 (ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਵਾਂ ਅੰਕ)

ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਕਸਤੂਰੀ ਵਾਲਾ ਮਿਰਗ, ਗਸ਼ਤ

ਇਕਾਂਗੀ

ਕੋਊ ਨਾ ਨਿਬਹਿਉ ਸਾਥਿ

ਜੀਵਨੀਆਂ

ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ